

[Per Møller.]

venstre og det konservative folkeparti gik direkte og skarpt imod, at man gav en sådan bemyndigelse, som et flertal vedtog. I virkeligheden er henvisningen til situationen i 1935 et farligt indslag i hele denne argumentation, for det, der skete dengang, var jo, at sanktionspolitikken var præget af halvhed og af hyckleri. Det formede sig i nogen grad sådan, at det endte med, at nogle mindre stater, bl. a. Danmark, sad tilbage med sorteper, med smerten, mens de lande, der havde magten til at gøre sanktionerne virkningsfulde, veg udenom; de mente ikke det, de var gået med til. Det var derfor sådan set også velbegrundet, at Danmark sammen med andre lande bagefter sagde: det er vi ikke med til en anden gang. Det var særdeles velbegrundet, men det fik jo netop bemyndigelsesloven, der var vedtaget året før, til at hænge lidt underligt i luften; den gav ligesom bagslag.

Jeg mener altså, at man ud fra principielle betragtninger må vende sig imod tanken om, at folketinget skal fraskrive sig retten til at bedømme, drøfte og beslutte, hvad der skal gøres, hvis FN's sikkerhedsråd senere kommer med en opfordring til os om at iværksætte sanktioner.

I den foreliggende situation vil det blive anført, at nu haster det med sanktionerne over for Rhodesia. Jeg vil alligevel bede om, at man giver plads for en grundig overvejelse af de principielle ting, der ligger i spørgsmålet om udformningen af dette lovforslag. Hvis det af hensyn til Rhodesia-situationen er nødvendigt at handle hurtigt, vil det jo være muligt at komme med et ændringsforslag, således at man nu søger — og vel kan påregne at få — bred tilslutning i folketinget til iværksættelse af sanktionerne. Men hvad den generelle bemyndigelse til regeringen angår, kan der ikke påregnes tilslutning fra venstre.

Poul Møller: Som det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, drejer det sig her om gennemførelse af sanktioner, som vi i henhold til De Forenede Nationers pagts artikel 41 er forpligtet til at gennemføre; spørgsmålet er altså alene — det blev nævnt også af hr. Per Møller — om den reelle beslutning om gennemførelsen skal træffes af regeringen efter forhandling med

de politiske partier i det udenrigspolitiske nævn, eller den skal træffes af folketinget.

Det, forslaget går ud på, er, at regeringen bemyndiges til efter forhandling i det udenrigspolitiske nævn at gennemføre de sanktioner, som vi er forpligtet til at iværksætte, og det skal vi ikke vende os imod. Der kan opstå situationer, hvor hurtigt handling simpelt hen er en nødvendighed, hvis formålet med en sikkerhedsrådsbeslutning om sanktioner over for en medlemsstat ikke helt skal tilsidesættes. Jeg mener i og for sig, at der må ligge tilstrækkelige parlamentariske sikkerhedsklausuler i forhandlingen i det udenrigspolitiske nævn, som jo vil blive en reel forhandling, går jeg ud fra, ikke blot en efterretningssag, en forhandling, hvorunder der kan blive lejlighed til også at se på, hvordan man i praksis omsætter beslutningen i sikkerhedsrådet med hensyn til varelistener o. lign., som man vil underkaste disse sanktioner. Jeg må altså forudsætte, at udenrigsnævnet bliver hørt reelt, og at der sker en reel forhandling. I øvrigt vil jo ethvert medlem af folketinget være i stand til, hvis folketinget er samlet, at rejse sagen her i tinget og eventuelt fremsætte forslag til beslutning om indskrænkning af den vareliste, som regeringen har udformet og udarbejdet. Derfor skal jeg ikke gøre nogen bemærkning om, at lovforslaget i denne henseende bør ændres, så meget mindre som jeg næsten er overbevist om, at denne bestemmelse ikke på nogen måde vil blive misbrugt af sikkerhedsrådet, i hvert fald ikke art. 41. Vetoretten er jo i sig selv noget af en garant for, at der skal meget stor verdenspolitisk enighed til, for at man overhovedet gennemfører sanktioner, og det viser erfaringerne jo også; det er første gang, efter at De Forenede Nationers pagt er underskrevet, at man i sikkerhedsrådet står over for en beslutning om at iværksætte sanktioner. Jeg tror altså ikke, vi behøver at frygte et misbrug, og mit parti kan derfor støtte det af minister Hans Sølvhøj fremsatte forslag.

Dermed være ikke sagt, at vi tror på sanktionernes effektivitet. Der er i den konservative folketingsgruppe delte meninger om, hvorvidt sanktionerne vil være et effektivt middel til at tvinge oprørsregeringen til et forlig med Storbritannien eller eventuelt tvinge den væk fra dens nuværende